23 mars 2015

Regeringens övergripande prioriteringar för EU-arbetet 2015

REGERINGEN

Regeringens övergripande prioriteringar för EU-arbetet 2015

Europa står inför stora utmaningar. Konflikter pågår runt om i världen. Rysslands aggression mot Ukraina är den största utmaningen mot europeisk fred och säkerhet sedan kalla krigets slut. Fler än 50 miljoner människor befinner sig på flykt. I Medelhavet, vid Europas gräns, drunknar män, kvinnor och barn när de flyr från krig och förföljelse. I början av året skakades Paris och Köpenhamn av blodiga terrordåd som gav eko i alla unionens länder. Klimatomställningen går inte tillräckligt snabbt. Vi lever i en union som är långt ifrån jämställd. Många människor saknar framtidstro – inte minst unga – eftersom de trots att den akuta ekonomiska krisen är över och läget på finansmarknaden har stabiliserats, fortfarande saknar ett jobb att gå till.

Dessa och andra utmaningar ska vi möta tillsammans.

EU:s grundläggande värderingar behövs mer än någonsin för att bemöta den ökande främlingsfientligheten och brott mot rättsstatsprinciper. Sverige arbetar aktivt för att öka öppenheten inom EU, vilket är en grundläggande förutsättning för en väl fungerande demokrati.

Sverige ska vara en engagerad och konstruktiv medlem av den europeiska unionen.

Under 2015 ska regeringen lägga ett särskilt fokus på:

1. Fler jobb och hållbar tillväxt

Den ekonomiska återhämtningen i EU är svag och ojämn och arbetslösheten är fortfarande oroväckande hög. Under 2015 måste EU därför fortsätta att fokusera på åtgärder för att skapa fler jobb och ökad tillväxt. Sunda offentliga finanser är en förutsättning för hållbar tillväxt, men det krävs dessutom fortsatta strukturreformer i medlemsstaterna, en anpassning till den digitala ekonomin och investeringar i forskning, utbildning, infrastruktur och grön omställning. Större ansträngningar behöver göras för att förbättra handeln och den inre marknaden.

2. Ordning och reda på arbetsmarknaden

En välfungerande inre marknad inom EU är avgörande för välstånd och utveckling. Rätten för alla EU-medborgare att fritt röra sig och arbeta var de vill inom EU är en hörnsten för det europeiska samarbetet. Men en gemensam europeisk arbetsmarknad får inte leda till försämrade arbetsvillkor eller urholkat skydd för Europas löntagare. Lika lön för lika arbete enligt tillämpliga lagar och avtal i arbetslandet är en princip som ska gälla och den svenska arbetsmarknadsmodellen ska värnas. Social dumpning och missbruk av regelverk ska motverkas.

3. En framåtsyftande ambitiös miljö- energi- och klimatpolitik

Klimatomställningen är en av vår tids största utmaningar och samtidigt en möjlighet till jobb och tillväxt. EU ska leda det arbetet, även globalt. Under de internationella klimatförhandlingarna inför COP21 i Paris i december måste EU driva på för en ny rättsligt bindande, rättvis och global överenskommelse för att hålla den globala uppvärmningen så långt under två grader som möjligt. För att möjliggöra detta behövs ökade klimatambitioner och nya och förstärkta initiativ i alla

världens länder och bland centrala aktörer, inklusive inom Sverige och EU. Regeringen kommer arbeta för en resurseffektiv ekonomi och säker hantering av kemikalier.

4. Ett globalt engagemang och ett säkrare grannskap

I en tid av osäkerhet och konflikter ska EU och Sverige utgöra en stark röst för fred, säkerhet, utveckling, demokrati, mänskliga rättigheter och rättstaten. Konflikten i Ukraina och ISIL:s barbariska offensiv präglar unionens grannskap och dess externa relationer. Fler människor är på flykt undan krig och katastrofer. Terroristattacker, såväl inom som utanför Europa, påminner om nödvändigheten av att stärka arbetet med att förebygga och bekämpa terrorism. Arbetet ska bygga på rättsstatens principer, inklusive skydd av den personliga integriteten.

5. Jämställdhet i centrum

Jämställdhet mellan kvinnor och män är en fråga om makt och rättigheter. Men också en potential för ekonomisk utveckling och konkurrenskraft. Väl fungerande barn- och äldreomsorg är en förutsättning för att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Jämställdheten inom EU måste öka, bland annat genom att kommissionen tar nya initiativ på området.

Detta är regeringens första programförklaring för arbetet i EU. Här beskrivs vilka frågor som prioriteras under 2015. Denna programförklaring kommer sedan att uppdateras årligen.

1. Fler jobb och hållbar tillväxt

Efter flera års djup ekonomisk kris har en återhämtning påbörjats, men allvarliga utmaningar kvarstår. Tillväxten är fortfarande låg i flera länder. Arbetslösheten, särskilt hos ungdomar, är fortfarande oroväckande hög. Under 2015 måste EU därför fortsätta att fokusera på åtgärder för att skapa fler jobb och ökad tillväxt. Sunda offentliga finanser är en förutsättning för hållbar tillväxt. Det krävs dessutom fortsatta strukturreformer i medlemsstaterna och en anpassning till den digitala ekonomin. Genom den ekonomisk-politiska samordningen på EU-nivå kan nya obalanser upptäckas i tid och medlemsstaterna kan lära av varandra. Sedan ett par år pågår ett arbete på europeisk nivå för att stärka regelverket för ekonomisk styrning och för att fördjupa den ekonomiska och monetära unionen (EMU). Samtidigt är det tydligt att ansvaret för att genomföra nödvändiga ekonomiska reformer ytterst vilar på medlemsstaterna själva.

Investeringar i utbildning, infrastruktur, forskning och innovation är avgörande för EU:s ekonomiska tillväxt. Satsningar på omställning till en hållbar grön resurseffektiv ekonomi har potential att skapa fler jobb samtidigt som vi minskar påverkan på vår jord.

Den fria rörligheten för människor, varor, tjänster och kapital utgör en av grundstenarna i EU-samarbetet, och leder tillsammans med fri och rättvis världshandel till positiva effekter för sysselsättning, tillväxt och konkurrenskraft.

För att möta dessa utmaningar behöver vi fokusera på följande fem områden:

Ett tillväxt- och investeringsvänligt Europa

Många medlemsstater har stora budgetunderskott och höga skuldnivåer, vilket begränsar möjligheterna att föra en expansiv finanspolitik. Därför är det viktigt att förbättra investeringsklimatet för privata och offentliga investeringar. Den Europeiska investeringsplanen kan under de kommande åren bli ett viktigt komplement till de åtgärder som görs på nationell nivå, och också vara värdefull för svenska investerare. En grundförutsättning för ett tillväxt- och investeringsvänligt Europa är finansiell stabilitet och att det finansiella systemet kan förse den reala ekonomin med kapital. Det återstår fortfarande strukturella svagheter på flera håll i den europeiska banksektorn. Det är viktigt att risk och ansvar följs åt.

Innovation är en central del i lösningarna till de globala samhällsutmaningarna och därmed en nyckelfaktor för jobb och tillväxt eftersom det bidrar till produkter och tjänster som är attraktiva världen över. Företagens tillväxt- och investeringsvilja får inte hindras av onödigt betungande reglering, och lagstiftning ska ta hänsyn till de små och medelstora företagens konkreta behov och begränsningar. Regelförenklingsarbetet får inte leda till att arbetstagares rättigheter försvagas vad gäller arbetsmiljö och arbetsrätt, eller miljö- och konsumentskydd.

Regeringen kommer att verka för:

- Att kommissionens investeringsplan blir ett effektivt redskap på EU-nivå med en professionell styrning som kan stimulera privata investeringar och vara ett viktigt komplement till nationella åtgärder. I förhandlingarna om investeringsfonden kommer regeringen att verka för att projekt bedöms på objektiva grunder. Regeringen vill se att projekt med fokus på grön resurseffektiv ekonomi, innovation och forskning prioriteras. Vidare ska riskerna för EU-budgeten minimeras.

- Att sunda offentliga finanser värnas, och att EU:s fleråriga budgetram och stabilitets- och tillväxtpakten respekteras. Stabilitets- och tillväxtpaktens regelverk ska tillämpas på ett transparent sätt och länder likabehandlas.
- En väl fungerande ekonomisk och monetär union (EMU) där EU:s sammanhållning värnas och med ett stort mått av transparens i förhållande till beslutsfunktionerna inom EU28.
- Ett effektivt genomförande av reglering och tillsyn av EU:s finansmarknader. Initiativ för att stärka den europeiska kapitalmarknaden kan bidra till att öka gränsöverskridande finansiering och därmed stärka den inre marknaden.
- Att skatteflykt och skatteundandragande motverkas i linje med det pågående arbetet inom EU och OECD.

Öppen handel som motor för hållbar ekonomi och sysselsättning

Ökad frihandel för såväl varor som tjänster är ett viktigt instrument i regeringens samlade politik för tillväxt och fler jobb. Det är viktigt att svenska och europeiska företag får fri tillgång till världens marknader och att utländska företag inte diskrimineras på den europeiska marknaden. Omkring 90 % av framtidens ekonomiska tillväxt uppskattas äga rum utanför EU. Regeringens målsättning är att nå så ambitiösa avtal som möjligt för att stödja hållbar tillväxt och sysselsättning utan att möjligheten att stärka skyddet för miljön, löntagarnas intressen och människors och djurs hälsa försämras. Handelsavtal ska respektera demokratiskt fattade beslut.

Regeringen kommer att verka för:

- Ett ambitiöst och omfattande handelsavtal med USA (TTIP), med säkerställda skyddsnivåer för miljö, folkhälsa och arbetsrätt. Kommissionen bör undersöka möjligheten att etablera en ”digital transatlantisk marknad” med USA, inom ramen för TTIP, med säkerställt skydd av den personliga integriteten och yttrandefriheten.
- Ett ambitiöst handelsavtal med Japan och att förhandlingarna så snart som möjligt förs till avslut. Avtalen med Kanada och Singapore kommer under 2015 slutjusteras för att sedan påbörja processen kring ratificering.
- Ytterligare handelsliberaliseringar och fortsatt förespråkande av WTO:s legitimitet i världshandeln.

En ambitiös inre marknad för tjänster

Den inre marknaden för varor, tjänster och personer behöver stärkas och moderniseras; det är en förutsättning för att öka tillväxten i EU. Även fortsatta reformer på de nationella tjänstemarknaderna behövs. Samtidigt är ordning och reda på arbetsmarknaden, social trygghet, människors hälsa och miljö avgörande. Ett samstämmigt och korrekt genomförande och en bättre tillämpning av gemensamt beslutade rättsakter, till exempel tjänstedirektivet och yrkeskvalifikationsdirektivet, är centralt för att den inre marknaden ska fungera optimalt. Sund konkurrens på den inre marknaden är viktigt så att inte seriösa företag slås ut av oseriösa aktörer.

Regeringen kommer att verka för:

- Att åtgärder genomförs så att kvarvarande oproportionerliga hinder för utveckling av tjänstesektorn försvinner.

- Att kommissionens aviserade kartläggning av hinder på tjänstemarknaderna och nya strategi för varor och tjänster blir ambitiösa, och innehåller förslag med fokus på områden med hög potential för tillväxt till exempel affärstjänster, detaljhandel och byggtjänster.

En innovativ och digital inre marknad

För att framtidens jobb ska skapas i Europa måste EU ligga i framkant av den digitala utvecklingen. EU måste, genom kommissionens kommande strategi för den digitala inre marknaden, under 2015 påbörja ett arbete så att regelverket och verktygen för den inre marknaden skyndsamt och fullt ut speglar den alltmer digitala och globaliserade verkligheten.

Regeringen kommer att verka för:

- Att strategin för den digitala inre marknaden tar tillvara på den stora tillväxtpotentialen i en ökad e-handel och att handel på nätet inte diskrimineras. Regelverk måste harmoniseras, onlinebetalningar och dataflöden behöver förenklas och säkras, ett starkt personuppgiftskydd behövs.
- Att konsumentskyddet stärks och harmoniseras för gränsöverskridande handel och e-handel.
- att det blir enkelt för såväl företag som konsumenter att tillhandahålla respektive ta del av upphovsrättsligt skyddat digitalt innehåll på den inre marknaden, samtidigt som upphovsmännens rättigheter och andra grundläggande intressen respekteras.
- Att telekommarknaden stärks genom en heltäckande översyn av regelverket på basis av den tekniska och affärsmässiga utvecklingen. EU behöver bland annat se över det framtida behovet av radiospektrum för fler mobila lösningar.

En minskad ungdomsarbetslöshet

Det mycket allvarliga arbetsmarknadsläget för unga är en av EU:s största utmaningar. Satsningar på utbildning av god kvalitet som förbereder alla unga för ett framtida yrkesliv och underlättar övergången mellan studier och arbetsliv ska prioriteras, liksom satsningar på yrkesutbildning och livslångt lärande.

Regeringen kommer att verka för:

- Att stärka och vidareutveckla rörlighetsfrämjande insatser till förmån för unga med syfte att tillvarata den fria rörlighetens potential (avser bland utbyte för lärlingar och lärlingshandledare samt utbyte i syfte att främja det livslånga lärandet och kompetensutveckling)
- Att uppföljningen av genomförandet av den europeiska ungdomsgarantin förstärks.
- Att ungdomsarbetslöshetens nivå och utveckling i medlemsstaterna även fortsättningsvis följs upp och tydligt redovisas inom ramen för den europeiska terminen.

2. Ordning och reda på arbetsmarknaden

En välfungerande inre marknad inom EU är avgörande för välstånd och utveckling. Rätten för alla EU-medborgare att fritt röra sig och arbeta var de vill inom EU måste värnas. En gemensam europeisk arbetsmarknad får inte leda till att villkoren försämras för Europas löntagare; lika lön för lika arbete är en grundläggande princip. Social dumpning och missbruk av regelverk måste motverkas. Frågor om arbetstagarnas rättigheter samt frågor om jämställdhet och mångfald ska alltid beaktas. Regeringen värnar den svenska arbetsmarknadsmodellen samt de fackliga fri- och rättigheterna.

Kommissionen har aviserat att den i slutet av året ska presentera ett paket för arbetskraftens rörlighet (Labour Mobility Package). Paketet är avsett att understödja arbetskraftens rörlighet och bemöta missbruk genom bättre samordning av systemen för social trygghet, en målinriktad översyn av utstationeringsdirektivet och ett initiativ till en jobbrörlighetsportal.

Regeringen välkomnar en översyn av förordningarna som samordnar de sociala trygghetssystemen. Reglerna behöver ses över för att säkerställa att arbetstagares rätt till social trygghet inte förloras, samt anpassas till rörlighetsdirektivet. Regeringen välkomnar också kommissionens förslag till beslut om ett europeiskt forum för att förebygga och bekämpa odeklarerat arbete. Forumet behöver komma på plats så fort det är möjligt.

För att möta dessa utmaningar behöver vi fokusera på följande fem områden:

En översyn av utstationeringsdirektivet

Utländska arbetstagare som utstationeras till ett annat land ska ha goda arbetsvillkor och omfattas av socialförsäkringsskydd. Möjligheter ska finnas till rättslig kontroll och insyn. Lika lön för lika arbete enligt tillämpliga lagar och kollektivavtal i arbetslandet ska gälla och social dumpning ska motverkas. Kommissionen har aviserat en målinriktad översyn av utstationeringsdirektivet och utesluter inte en revidering av direktivet.

Regeringen kommer att verka för:

- Att den riktade översynen av utstationeringsdirektivet leder till en skyndsam revidering av direktivet. Målsättningen är att utländska arbetstagare ska likabehandlas med inhemsk arbetskraft, särskilt vad avser grundläggande arbets- och anställningsvillkor, med respekt för den fria rörligheten.

Stävja missbruk och kringgående av regler

En fördjupad inre marknad kräver legitimitet och förtroende hos medborgarna. Därför måste åtgärder vidtas som säkerställer att befintliga nationella och EU-rättsliga regler följs. En översyn behövs av när lagliga förfaranden övergår i orättfärdigt utnyttjande av regelsystemet. Det bör exempelvis förhindras att företag anlitar enskilda personer i form av egenföretagare när dessa i själva verket arbetar under förhållanden som är att jämföra med anställningsförhållanden. Vidare måste stävjas att företag eller personer missbrukar den fria rörligheten av tjänster genom att etableras sig i en annan medlemsstat enbart i syfte att kringgå proportionella och berättigade nationella regler.

Regeringen kommer att verka för:

- Att paketet för arbetskraftens rörlighet inkluderar en analys av förekomsten av orättfärdigt utnyttjande av den fria rörligheten för tjänster och hur riskerna för sådant beteende kan stävjas, och då särskilt inom problematiska sektorer såsom godstrafik på väg och inom flygsektorn.
- Att paketet för arbetskraftens rörlighet innehåller en vägledning, baserad på tidigare rättspraxis, hur man definierar vad som utgör orättfärdigt utnyttjande av den fria rörligheten för tjänster i syfte att kringgå nationell reglering.

En stärkt tillsyn vid gränsöverskridande verksamhet

För att stävja missbruk av den fria rörligheten för tjänster och kringgående av tillämpliga nationella regler avseende till exempel arbetsvillkor och löner inom bland annat transportsektorn måste effektiv tillsyn säkerställas. Nationella myndigheter behöver kunna kontrollera att tillämpliga regler efterföljs inte bara nationellt utan inom hela EU. Ett informationsutbyte mellan nationella myndigheter gör det lättare att upptäcka missbruk av den fria rörligheten för tjänster och orättfärdigt kringgående av nationell reglering. Administrativt samarbete mellan nationella myndigheter på inre marknadsområdet finns redan idag och har effektiviserats genom informationssystemet för den inre marknaden (IMI - Internal Market information System).

Regeringen kommer att verka för:

- Att kommissionen genomför en översyn över hur man kan stärka de nationella myndigheternas möjligheter att utbyta information för att kunna utöva effektiv tillsyn och kontroll vid gränsöverskridande verksamhet
- Att kommissionen särskilt undersöker möjligheterna till att vidareutveckla och utvidga tillämpning av IMI-systemet i detta syfte.

En väl fungerande inre marknad för vägtransport och luftfart

Effektiva gränsöverskridande vägtransporter har positiva effekter för tillväxt och sysselsättning och minskar vägtransporternas negativa effekter på miljön. Rätten att utföra gränsöverskridande transporter ska därför inte inskränkas. Men orättfärdigt utnyttjande av den fria rörligheten för tjänster, och oklarheter i gällande EU-rätt, skapar oklara förhållanden och påverkar möjligheterna att konkurrera på likvärdiga villkor. Kommissionen har aviserat att den avser att göra en omarbetning (förenkling) av de förordningar och direktiv för godstransporter på väg som bland annat reglerar tillträdet till yrket respektive tillträdet till marknaden, inklusive villkoren för cabotage.

Innovativa affärsmodeller inom flygbranschen kan leda till försämrade arbetsvillkor och en snedvriden konkurrenssituation. Kommissionen studerar den senaste utvecklingen när det gäller luftfartens sociala frågor, samt om och i så fall hur flygsäkerheten påverkas av de nya affärsmodellerna. I slutet av 2015 förväntas EU-kommission presentera ett paket för luftfarten.

Regeringen kommer att verka för:

- Att kommissionen presenterar ett förslag till ändring av förordningarna om godstransporter på väg som bidrar till entydiga och rättvisa villkor för tillträde till den inre vägtransportmarknaden.

- Att kommissionens paket för luftfart innehåller förslag som motverkar försämrade arbetsvillkor och en snedvriden konkurrenssituation inom den civila luftfarten.

En stärkt social dialog

Den sociala dialogen är en mekanism för att utarbeta avtal och lagstiftning, särskilt inom området för sociala frågor och sysselsättning. Den ekonomiska krisen har tveklöst påverkat den sociala dialogen på alla nivåer och på senare tid har dialogen på EU-nivå inte fungerat på ett bra sätt. Kommissionen har aviserat en nystart av den sociala dialogen, bland annat att öka arbetsmarknadens parters delaktighet i den europeiska terminen. Målsättningen ska vara en väl fungerande social dialog där parternas autonomi respekteras.

Regeringen kommer att verka för:

- Att regeringen tillsammans med arbetsmarknadens parter och övriga medlemsstater arbetar för att utveckla bättre former för samarbetet inom den sociala dialogen när det gäller att till exempel genomföra avtal och lagstiftning eller att ta gemensamma initiativ rörande angelägna frågeställningar.
- Att arbetsmarknadens parter involveras mer i arbetet med Europa 2020-strategin och den europeiska terminen.

3. En framåtsyftade, ambitiös miljö- energi- och klimatpolitik

Att stoppa miljöförstöringen, minska klimatutsläppen och utveckla ny grön teknik är en av vår generations största utmaningar. Att ligga i framkant för att möta klimatutmaningen är en konkurrensfördel för Europas företag. För att klara klimatutmaningarna och främja en hållbar utveckling krävs en ambitiös och sammanhållen klimat- och energipolitik både internationellt, inom EU och i Sverige. Klimatmålen, konkurrenskraft och försörjningstrygghet ska hanteras samlat i alla förhandlingar och diskussioner på klimat- och energiområdet. Försörjningstryggheten när det gäller energi behöver ökas och Europas kolberoende måste minskas.

För att möta dessa utmaningar behöver vi fokusera på följande fem områden:

Ett framgångsrikt klimattoppmöte i Paris

Det övergripande målet för Sverige och EU i de internationella klimatförhandlingarna under 2015 (COP21 i Paris) är antagandet av en ny rättsligt bindande rättvis och global överenskommelse från och med 2020 som gäller för alla parter och innehåller tillräckliga utsläppsreduktioner för att hålla den globala uppvärmningen så långt under två grader som möjligt. För att möjliggöra detta behövs ökade klimatambitioner och nya och förstärkta initiativ i alla världens länder och bland centrala aktörer, inklusive inom Sverige och EU.

Regeringen kommer att verka för:

- att EU ser över och höjer sina egna ambitioner till 2020 och 2030 för att kunna bidra enligt ansvar och förmåga i de internationella klimatförhandlingarna. Internationella krediter kan vara ett av flera verktyg för att uppnå ökade ambitioner.
- att EU säkrar ett ambitiöst samlat klimatfinansieringsbidrag. EU måste på ett konstruktivt sätt bidra inom klimatfinansieringsfrågorna, som kommer vara en viktig komponent för att nå en uppgörelse i Paris.

Ett effektivt klimatarbete

Ett tydligt ramverk krävs för EU ska bli världsledande inom förnybar energi. Subventioner till fossila bränslen behöver fasas ut, och miljöskadliga bränslen bytas ut mot förnybara.

Regeringen kommer att verka för:

- Att kommande ändringar av EU:s direktiv för handel med utsläppsrätter säkerställer dess roll som ett effektivt styrmedel på EU-nivå, bland annat genom ett tidigt införande av marknadsstabilitetsreserven, helst redan 2017, och att de utsläppsrätter som nu undanhålls marknaden överförs direkt till reserven.
- Ett starkt styrsystem för uppföljning av klimat- och energimålen, som framförallt fokuseras på att följa upp målen för förnybar energi och energieffektivisering. Bärande principer bör vara förutsägbarhet, kostnadseffektiv måluppfyllelse, transparens och förenlighet med en fungerande inre marknad samt med långsiktiga klimatmål.

En energiunion med en framåtsyftande klimatpolitik

I skuggan av konflikten i Ukraina och den svaga ekonomiska utvecklingen har ett allt större fokus lagts på försörjningstrygghet och energipriser. För att ta ett helhetsgrepp på energi- och

klimatfrågor har kommissionen därför presenterat ett förslag om en europeisk energiunion. Kommissionens mål om att EU ska bli världsledande på förnybar energi bör också inkludera transportsektorn och värmesektorn. Det är nödvändigt med en fortsatt utveckling av den inre marknaden för energi, där konsumenten står i centrum och fokus ligger på elmarknaderna.

Regeringen kommer att verka för:

- Att alla åtgärder under energiunionen är förenliga med EU:s långsiktiga klimatmål.
- Att satsningar på energieffektivisering, förnybar energi och investeringar i el-infrastruktur prioriteras på nationell nivå samt inom ramen för relevanta EU-instrument. Innovativa investeringar krävs framförallt i följande tekniker/projekt: Fjärrvärme, marin energi, havsbaserad vind, urbana systemlösningar, omställning av transportsystemet, smarta nät och energieffektivisering.
- Konkreta satsningar på elektrifiering, energieffektivisering och utveckling av biodrivmedel för att nå en omställning till en hållbar transportsektor efter 2020. Regelverken ska ge möjligheter till utveckling och spridning av avancerade fjärrstyrda transportsystem, såsom automatiserad körning och fjärrstyrd trafikledning.
- Att EU prioriterar en modernisering och omställning av värmesektorn, och att en värmestrategi för EU tas fram. Goda förutsättningar krävs för fortsatt utveckling av konkurrenskraftig och kostnadseffektiv bioenergi som en viktig komponent i omställningen av energisystemet.

En ambitiös miljöpolitik

Luftföroreningarna i EU orsakar stora problem för människors hälsa och för miljön, vilket också innebär en stor samhällsekonomisk belastning. Farliga kemikalier måste fasas ut. Unionens medborgare måste skyddas från hälsorisker som kommer från en dålig miljö.

En förutsättning för det är en långsiktig hushållning med unionens naturkapital. Kommissionen har utlovat en EU-strategi för en giftfri miljö senast 2018. Denna ska bidra till innovation och utveckling av hållbara alternativa kemiska produkter eller tekniska lösningar. Strategin ska bygga på övergripande åtgärder som ska vidtas senast 2015 för att garantera säkerheten vad gäller t.ex. minimering av exponering för hormonstörande ämnen samt utveckling av lagstiftning för att hantera kemikalier, främja giftfria kretslopp och minska exponering för skadliga ämnen inomhus.

Regeringen kommer att verka för:

- Att farliga ämnens fasas ut genom att produkt- och kemikalielagstiftningen samordnas med avfallslagstiftningen och genom att reglera förekomsten av farliga ämnen i återvunna material
- En förstärkt kemikaliepolitik inom EU och att kommissionen lägger fram en handlingsplan för högfluorerade ämnen.
- Att ambitionsnivån i luftvårdspaketet, som presenterades i december 2013 inte försvagas under förhandlingarna och att regelverket kommer på plats så snart som möjligt, och att en ambitiös luftvårdspolitik är en fortsatt prioritering inom EU.

Ett mer effektivt utnyttjande av resurser

Industrin behöver långsiktiga spelregler för att delta i klimatarbetet. Den ökade globala efterfrågan och konkurrensen om begränsade resurser leder till ökad miljöförstöring och sårbarhet som i sin tur kan utgöra ett hot mot Europas konkurrenskraft. Ett mer effektivt utnyttjande av resurser medför både ekonomiska och miljömässiga fördelar. Det behövs en utveckling mot en cirkulär ekonomi, inspirerad av naturens kretslopp, där avfall ses som en råvara som kan återanvändas och där både material och energi kan återvinnas. Det innebär en genomgripande förändring av samhället som kräver innovation, finansieringsmetoder och politik.

Regeringen kommer att verka för:

- Att kommissionen snarast presenterar ett nytt, ambitiöst avfallspaket för att skapa en cirkulär ekonomi i hela värdekedjan där synen på avfall som en resurs främjas och farliga ämnen inte återcirkuleras.
- Att utveckling sker, i samarbete med industrin, avseende energieffektivisering, ny teknik och nya affärsmodeller för att så resurser utnyttjas mer effektivt.
- Investeringar och strukturreformer på EU-nivå ska stödja målsättningarna inom klimatpolitiken.

4. Globalt engagemang och ett säkrare grannskap

I en orolig tid fortsätter EU:s externa agerande att präglas av utvecklingen och osäkerheten i unionens grannskap. Den ryska aggressionen mot Ukraina utgör den största utmaningen mot europeisk fred och säkerhet sedan kalla krigets slut, och måste mötas av ett enat EU som ger stöd till Ukraina och för en tydlig politik gentemot Ryssland. Under 2014 fördjupades inbördeskriget i Syrien och ISIL påbörjade sin barbariska offensiv. Dessa statsövergrepp i öst och statssammanbrott i syd får återverkningar också för Sverige. Det leder till spänningar i vårt närområde, det resulterar i stora flyktingströmmar och utmanar de grundläggande värderingar EU står upp för. Terroristattacker, inom och utom Europa, påminner om nödvändigheten av att stärka EU:s arbete på detta område.

För att möta dessa utmaningar behöver vi fokusera på följande fem områden:

Stärka EU som global aktör och kraft för global samverkan

EU ska ta ett större ansvar för säkerhet och utveckling, såväl globalt som i sitt närområde. Det behövs en samlad ansats och stärkt samstämmighetspolitik för att möta globala utmaningar och främja en hållbar utveckling. . Sverige och EU ska vara en ledande och konstruktiv aktör i arbetet med FNs nya agenda för hållbar utveckling- Post 2015 agendan. Sverige och EU ska stå upp för åtaganden om bistånd. Den gemensamma utrikes-och säkerhetspolitiken, utvecklingssamarbetet, rättsliga och inrikesfrågor och extern handel bör samverka, tillsammans med insatser inom områden som energi och klimat. Människor som flyr från krig, förtryck och förföljelse ska få skydd. Ett jämställdhetsperspektiv ska genomsyra EU:s externa arbete.

Regeringen kommer att verka för:

- Att den höga representanten får i uppdrag att utarbeta en europeisk global strategi.
- Att stärka EU:s samarbete med FN och andra internationella organisationer och partners.
- Att utveckla EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, inklusive genom att stärka EU:s civila och militära krishanteringsförmåga.
- Att svenska biståndspolitiska prioriteringar, med särskilt fokus på miljö och klimat samt jämställdhet, får bra genomslag i EU:s utvecklingssamarbete.
- Att EU ska vara en proaktiv och stark aktör i processerna om de hållbara utvecklingsmålen post 2015 och om hållbar utvecklingsfinansiering, och att EU:s åtagande att uppnå 0,7 % officiellt statligt utvecklingsbistånd av BNI år 2015 ligger fast.
- Att EU:s humanitära verksamhet fortsatt bedrivs utifrån behov och de humanitära principerna, i enlighet med EU:s konsensus för humanitärt bistånd.
- Att fler av EU:s medlemsstater ska ta ett ansvar för flyktingmottagandet och att skapa fler lagliga vägar för att söka asyl inom unionen samt för att öka mottagandet av kvotflyktingar.

Grannskapspolitiken

Ett grannskap som präglas av fred, demokrati och ekonomiskt välstånd är nödvändigt för EU:s långsiktiga utveckling och säkerhet. I ljuset av växande utmaningar och den negativa utvecklingen i flera länder bör EU förstärka sin politik och stå upp för alla grannländers rätt att fatta suveräna beslut och välja sin egen framtid, liksom för demokrati och mänskliga rättigheter. EU:s dialog med Ryssland ska vara tydlig och principfast, och stödet till Ukraina ska vara starkt. I det södra

grannskapet är det viktigt att fortsätta att stödja demokratisk transition. Samtidigt måste EU i samråd med partnerländerna söka vägar för att minska spänningarna i den vidare regionen.

Regeringen kommer att verka för:

- Att översynen av grannskapspolitiken resulterar i en ambitiös ansats, som bättre svarar upp mot utmaningar och förväntningar och där principen ”more for more” är viktig.
- Att EU kan stå enat och principfast i sitt svar på rysk aggression och att unionen står upp för varje lands rätt att välja sin framtid.
- Att toppmötet inom Östliga partnerskapet tydligt återbekräftar politiskt stöd för partnerskapet och visar solidaritet med partnerländerna samt att steg tas för att fördjupa relationerna med samtliga partnerländer.
- Att EU:s stöd på ett tydligt sätt visar på EU-närmandets fördelar och söker överbrygga de påfrestningar som de nya fördjupade frihandelsavtalen kan innebära vad gäller omställningen av ekonomin.
- Att EU stärker sin roll i Mellanöstern och Nordafrika, inklusive genom att verka för ökad samordning kring unionens bidrag till fredsprocessen i Mellanöstern och tillsättandet av en särskild representant för Syrien.
- Att EU fokuserar mer på att bidra till uppbyggnaden avstarka demokratiska samhällen där öppenhet, mänskliga rättigheter och rättstaten respekteras.

Fortsatt utvidgning för att bidra till stabilitet och ekonomisk utveckling

Svensk utvidgningspolitik grundas i analysen att politiska och ekonomiska reformer inom en levande EU-anpassningsprocess på ett avgörande sätt bidrar till stabilitet, välstånd och demokrati i Europa. En framgångsrik utvidgning skapar ekonomisk dynamik i såväl kandidatländer som i EU:s medlemsstater och stärker EU:s globala roll. Framsteg i ett lands närmandeprocess skapar momentum även för andra länder i regionen. Viktiga principer såsom att framsteg ska ske på egna meriter på basis av acquis-relaterade villkor och att bilaterala frågor inte ska sammanlänkas med utvidgningsförhandlingarna ska värnas.

Regeringen kommer att verka för:

- Att EU visar att utvidgningspolitiken ligger fast och ett engagemang för Turkiets medlemskapsprocess, för en normalisering av relationen mellan Serbien och Kosovo, för fortsatta reformer i Bosnien med sikte på framtida EU-medlemskap och för att åstadkomma en förhandlingsstart med Makedonien.
- Att den kvalitativa granskningen av utvidgningsländerna förstärks vad gäller politiska och ekonomiska nyckelfrågor, liksom att EU:s utvärdering görs mer transparent och jämförbar.

Mänskliga rättigheter och demokrati

Under våren 2015 kommer EU att anta en ny strategisk handlingsplan för arbetet med mänskliga rättigheter och demokrati under den kommande femårsperioden. Sverige ska fortsätta att stödja denna process och vara en stark röst för att såväl civila och politiska som ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter inkluderas i handlingsplanen. Detta bör genomsyra hela unionens arbete. Det är viktigt att arbetet för EU:s anslutning till Europakonventionen för mänskliga rättigheter fortsätter.

Regeringen kommer att verka för:

- Att förstärka det politiska ledarskapet för EU:s arbete med mänskliga rättigheter, inklusive genom en öppen debatt vid antagandet av den nya handlingsplanen.
- Att mänskliga rättigheter – civila och politiska liksom ekonomiska, kulturella och sociala – integreras i EU:s externa arbete, inklusive genom att motverka alla former av diskriminering, att arbeta mot könsdiskriminering och våld mot kvinnor, uppmärksamma HBTQ-personers situation, samt stärka respekten för fackliga rättigheter (såsom rätten att bilda fackförening, förhandla och vidta konfliktåtgärder). .

Stärka EU:s arbete mot terrorism

Arbetet mot terrorism behöver stärkas, både globalt och inom EU. Ett allvarligt hot kommer från de personer från EU:s medlemsstater som reser till länder utanför EU för att delta i träning eller strider med koppling till terrorism och därefter återvänder till EU. Ett påskyndat genomförande av åtgärder mot detta fenomen behövs, särskilt för att förebygga våldsbejakande radikalisering och extremism Arbetet mot terrorism kräver också ett effektivt och rättssäkert informationsutbyte, även med länder utanför EU, för att upptäcka och avbryta misstänkt resande och för utredningar och åtal. För att framgångsrikt kunna bekämpa terrorism är det också viktigt att förhindra finansieringen och missbruk av det finansiella systemet. En grundläggande utgångspunkt för regeringen i alla insatser för att bekämpa terrorism är att det måste ske i enlighet med grundläggande demokratiska rättigheter och rättsstatens principer, inklusive skydd av den personliga integriteten.

Regeringen kommer att verka för:

- Att EU förstärker det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism och terrorism.
- Att EU förstärker sitt stöd i den globala kampen mot terrorism.

5. Jämställdhet i centrum

Jämställdhet mellan kvinnor och män är en fråga om makt och rättigheter. Men också en potential för samhällsutveckling och konkurrenskraft. Väl fungerande barn- och äldreomsorg är en förutsättning för att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Jämställdheten inom EU måste öka, bland annat genom att kommissionen tar nya initiativ på området.

För att möta dessa utmaningar behöver vi fokusera på följande fem områden:

Fler kvinnor på arbetsmarknaden

Att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden bidrar till ökad tillväxt och en starkare ekonomi i Europa. Inom EU är kvinnors arbetskraftsdeltagande högre i de länder som har satsat på barnomsorg. Europeiska rådet har fastställt mål om barnomsorg. Vissa framsteg har gjorts men trots detta når barnomsorgstillgången i EU fortfarande inte upp till målen.

Regeringen kommer verka för:

- Att sambandet mellan tillväxt och ökat arbetskraftsdeltagande av kvinnor tydliggörs inom ramen för den europeiska terminen.
- Att EU uppnår målet som fastlades på G20 i november 2014 om att minska klyftan i arbetsmarknadsdeltagande mellan kvinnor och män med 25 % till 2025.
- Ett förnyat åtagande om tillgång till kvalitativ barnomsorg för alla barn.
- Att kommissionen drar tillbaka förslaget till nytt mammaledighetsdirektiv och istället presenterar ett nytt och modernare förslag som bygger på ett jämställt föräldraskap.

Minska lönegapet mellan kvinnor och män

Principen lika lön för kvinnor och män är fördragsfäst, men trots det är löneklyftan 16,4 % i EU. Löneskillnaderna varierar mellan olika medlemsstater, och även om löneskillnaderna har minskat totalt sett under det senaste årtiondet finns det också medlemsstater där de har ökat.

Regeringen kommer verka för:

- Att verktyg tas fram för att synliggöra och klargöra strukturella löneskillnader mellan kvinnor och män i jämförbara yrken och branscher. Europeiska jämställdhetsinstitutet bör få i uppdrag att samla in och analysera relevanta uppgifter som underlag för detta arbete.

Ökad jämställdhet i beslutsfattande

I de flesta av EU:s medlemsstater är kvinnor fortfarande underrepresenterade på beslutsfattande poster. Den ojämna könsfördelningen inom t.ex. naturvetenskap och forskning är ett stort hinder för att uppnå EU:s mål om konkurrenskraft och innovation.

Regeringen kommer verka för:

- Att EU:s institutioner säkerställer en jämnare könsfördelning i beslutsfattande positioner, samt att kommissionen ser till att ingetdera könet ska utgöra mindre än 40 % av ledamöterna i dess egna kommittéer och expertgrupper.
- Att EU uppnår målet inom Europeiska forskningsområdet att kvinnor ska utgöra 25 % av ledarna inom forskningsvärlden.

- Att EU:s långtidsbudget analyseras av Europeiska jämställdhetsinstitutet för att se hur den slår ur ett jämställdhetsperspektiv så att underlag finns för att säkerställa att framtida budgetar är könsneutrala.
- Att förhandlingarna om direktivet om jämnare könsfördelning i börsnoterade bolagsstyrelser slutförs.
- Att investeringar och strukturreformer på EU-nivå ska stödja målsättningarna inom jämställdhetspolitiken.

Bekämpa våld mot kvinnor

Fysiskt, psykiskt och sexuellt våld mot kvinnor och flickor är ett omfattande och allvarligt problem. Detta är allvarliga kränkningar som utgör ett stort hinder för kvinnors och flickors åtnjutande av mänskliga rättigheter och för att uppnå jämställdhet mellan kvinnor och män.

Regeringen kommer att verka för:

- Att EU ansluter sig till Istanbulkonventionen (Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet) som ett komplement till medlemsstaternas ratificeringar.
- Att Eurostat och Europeiska jämställdhetsinstitutet samverkar med ansvariga myndigheter för att regelbundet kartlägga våldets omfattning.

Feministisk utrikespolitik

En feministisk utrikespolitik ska genomsyras av ett perspektiv som sammanfattas av begreppen realitet, rättigheter, representation och resurser. Världen präglas av en systematisk underordning och diskriminering av kvinnor och flickor. Att bryta den ordningen för att uppnå jämställdhet mellan könen är i grunden en fråga om mänskliga rättigheter. Våld och kränkningar mot kvinnor är också ett hot mot fred och säkerhet i världen. Kvinnors och flickors situation innan, under och efter väpnad konflikt måste synliggöras och hanteras systematiskt. Genom att anlägga jämställdhetsperspektivet i agendasättande, analyser, rapportering, beslut och insatser ska EU:s utrikespolitik bidra till en sådan utveckling.

Regeringen kommer att verka för:

- Att en senior rådgivare eller ett särskilt sändebud för jämställdhetsfrågor utses inom EU:s utrikestjänst.
- Att uppdraget till den höga representanten om att ta fram en global strategi också inkluderar ett jämställdhetsperspektiv.
- Att utvecklingssamarbetet får ett mycket tydligare jämställdhetsperspektiv.

REGERINGEN

Adress: 103 33 Stockholm
Växel: 08-405 10 00
www.regeringen.se